

European Roma Information Office

Εγχειρίδιο για την οργάνωση δράσεων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων για ακτιβιστές Ρομά

2014

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επικοινωνήστε:

Τηλ: +32 273 33 462 Ηλ. διεύθυνση: office@erionet.eu

Το Ευρωπαϊκό Γραφείο Πληροφόρησης σχετικά με τους Ρομά (European Roma Information Office - ERIO) είναι μια διεθνής οργάνωση προάσπισης δικαιωμάτων που προωθεί πολιτικές και δημόσιες συζητήσεις σχετικά με ζητήματα που αφορούν τους Ρομά παρέχοντας πληροφορίες στους θεσμούς της Ε.Ε., στην κοινωνία των πολιτών και σε κυβερνητικά όργανα. Χάρη στο ευρύ δίκτυο που διαθέτει έχει στόχο να καταπολεμήσει τον ρατσισμό εναντίον των Ρομά με εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης, άσκηση πίεσης σε ομάδες συμφερόντων και ανάπτυξη πολιτικών.

www.erionet.eu - www.facebook.com/erionet.eu - www.twitter.com/ERIO_EU

Το παρόν εγχειρίδιο έχει συγχρηματοδοτηθεί από το πρόγραμμα PROGRESS της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν εγχειρίδιο δεν αντανακλούν απαραίτητα τη θέση ή τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Πίνακας περιεχομένων

Συντομεύσεις	6
--------------------	---

Εισαγωγή	7
----------------	---

Μέρος 1 – Εισαγωγή στις δράσεις στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων	11
---	-----------

1.1 Ποιες είναι οι δράσεις στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων;	13
--	----

1.2 Κάποιες βασικές αρχές για την οργάνωση δράσεων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων	15
---	----

Μέρος 2 - Η διαδικασία οργάνωσης δράσεων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων	17
--	-----------

1 - Ορισμός του πεδίου εφαρμογής των δράσεων	20
--	----

2 - Ανάλυση του ζητήματος ή της πρωτοβουλίας	22
--	----

3 - Ορισμός του κοινού-στόχος	24
-------------------------------------	----

4 - Ορισμός ζωνών επιρροής	28
----------------------------------	----

5 - Ανάπτυξη βασικών μηνυμάτων	30
--------------------------------------	----

6 - Πραγματοποίηση δράσεων	33
----------------------------------	----

7 - Συνεργασία με τα μέσα ενημέρωσης	36
--	----

8 - Συλλογή πόρων	39
-------------------------	----

9 - Αξιολόγηση των προσπαθειών σας	41
--	----

Μέρος 3 - Δραστηριότητες στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων	43
--	-----------

Μέρος 4 - Οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ακτιβιστές Ρομά και πιθανές λύσεις	47
---	-----------

Συντομεύσεις

Γ.Δ.	Γενική Διεύθυνση/Γενικές Διευθύνσεις
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
FRA	Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

Εισαγωγή

Γιατί συντάχθηκε το παρόν εγχειρίδιο;

Η εξασφάλιση της πλήρους συμμετοχής των Ρομά είναι πολύ σημαντική για την επίτευξη της πλήρους κοινωνικής τους ένταξης. Η σύσταση του Συμβουλίου όσον αφορά τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων ένταξης των Ρομά¹ αναφέρει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να ενισχύουν και να «υποστηρίζουν την ενεργή συμμετοχή των Ρομά ως πολίτες προωθώντας την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική τους συμμετοχή στην κοινωνία, και σε τοπικό επίπεδο, καθώς η ενεργή εμπλοκή και συμμετοχή των ίδιων των ίδιων των Ρομά, καθώς και των αντιπροσώπων τους και των οργανώσεων, είναι απαραίτητη για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής τους, καθώς και για την πρόοδο της κοινωνικής τους ένταξης.»² Είναι απαραίτητη η ουσιαστική συμμετοχή των Ρομά για να είναι επιτυχημένες οι πολιτικές που υιοθετούνται και για να ασκούν θετική επίδραση στις εν λόγω κοινότητες. Η ενεργή συμμετοχή των Ρομά στον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών και των προγραμμάτων αναφέρεται πάντα ως σημαντικός παράγοντας για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών που υιοθετούνται. Για παράδειγμα, η δέκατη αρχή από τις 10 Κοινές Βασικές Αρχές για την Ένταξη των Ρομά καλεί για «ενεργή συμμετοχή των Ρομά»³ και το ευρωπαϊκό πλαίσιο για Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά μέχρι το 2020 αναφέρει ότι

¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/139979.pdf

² [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32013H1224\(01\) - Point 2.8.](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32013H1224(01) - Point 2.8.)

³ http://www.coe.int/t/dg4/youth/Source/Resources/Documents/2011_10_Common_Basic_Principles_Roma_Inclusion.pdf

⁴ http://ec.europa.eu/justice/policies/discrimination/docs/com_2011_173_en.pdf

οι Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά πρέπει να «σχεδιάζονται, να εφαρμόζονται και να παρακολουθούνται σε στενή συνεργασία και σε συνεχή διάλογο με την κοινωνία των πολιτών που ασχολείται με τους Ρομά».

Παρά την έκκληση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τα κράτη μέλη για ενεργή και ουσιαστική συμμετοχή των Ρομά κατά την εφαρμογή των Εθνικών Στρατηγικών Ένταξης των Ρομά, οι εν λόγω κοινότητες δεν συμμετέχουν ακόμα ενεργά. Για να αλλάξουμε αυτήν την κατάσταση, το παρόν εγχειρίδιο έχει σχεδιαστεί για την ενθάρρυνση και τη στήριξη των ακτιβιστών Ρομά που είναι μέλη της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και των υπεύθυνων προγραμμάτων για την πραγματοποίηση εκστρατειών, με σκοπό την εξάλειψη των διακρίσεων και τη βελτίωση των ικανοτήτων τους στο πλαίσιο της προάσπισης δικαιωμάτων, έτσι ώστε να σημειωθεί πρόοδος στην εφαρμογή των Εθνικών Στρατηγικών Ένταξης των Ρομά, καθώς και στην εφαρμογή των πολιτικών κατά των διακρίσεων και υπέρ της κοινωνικής ένταξης που υιοθετούνται σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Το παρόν εγχειρίδιο παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για την οργάνωση δράσεων στο πλαίσιο της προάσπισης δικαιωμάτων για την ένταξη των Ρομά σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Έχει συνταχθεί επειδή οι δράσεις των κοινοτήτων των Ρομά στο πλαίσιο της προάσπισης δικαιωμάτων χρειάζεται να προωθούνται καλύτερα, ειδικά σε επίπεδο βασικών ομάδων, δικτύων και οργανώσεων και οι Ρομά πρέπει να διαθέτουν τις απαραίτητες πληροφορίες και τις δεξιότητες για την οργάνωση δράσεων για να ασκήσουν πίεση για τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της κοινότητας των Ρομά. Σκοπός του παρόντος εγχειριδίου είναι να

προσφέρει συμβουλές στους ακτιβιστές Ρομά όσον αφορά τον προγραμματισμό και τον σχεδιασμό αποτελεσματικών δράσεων στο πλαίσιο της προάσπισης δικαιωμάτων, έτσι ώστε η φωνή τους να εισακουστεί και να σημειωθεί πρόοδος στην ένταξη των Ρομά στην Ευρώπη.

Παρά το γεγονός ότι το παρόν εγχειρίδιο έχει συνταχθεί βασικά για χρήση στο πλαίσιο δράσεων για την ένταξη των Ρομά, μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο από άτομα που ασχολούνται με την προάσπιση δικαιωμάτων κάποια άλλης ομάδας. Το Μέρος 1 περιγράφει τις γενικές αρχές των δράσεων για την ένταξη των Ρομά. Έπειτα, ακολουθεί το Μέρος 2 όπου αναλύεται βήμα προς βήμα η διαδικασία οργάνωσης δράσεων και η συνεργασία με τα μέσα ενημέρωσης. Το Μέρος 3 περιλαμβάνει παραδείγματα δραστηριοτήτων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων. Το Μέρος 4 περιλαμβάνει συχνές ερωτήσεις στο πλαίσιο δράσεων, καθώς και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ακτιβιστές Ρομά και πιθανές λύσεις για να τις αντιμετωπίσουν.

Μέρος 1

Εισαγωγή στις δράσεις στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων

Μέρος 1 – Εισαγωγή στις δράσεις στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων

1.1 Ποιες είναι οι δράσεις στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων;

Σκοπός των δράσεων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων είναι να επηρεάσουν τη λήψη αποφάσεων, τις πολιτικές και/ή τα προγράμματα σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, ευρωπαϊκό και/ή διεθνές επίπεδο.

Η ανάληψη δράσεων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων σημαίνει...

- να μιλάς εκ μέρους ενός ατόμου
- να υποστηρίζεις ένα άτομο για να υπερασπιστεί τον εαυτό του
- να παλεύεις για τα δικαιώματά σου ή για τα δικαιώματα ενός άλλου
- να παρέχεις λύσεις σε ένα πρόβλημα

Η ανάληψη δράσεων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων είναι μια μέθοδος για...

- να αλλάξεις και/ή να επηρεάζεις πολιτικές και πρακτικές
- να αλλάξεις και/ή να επηρεάζεις σχέσεις ισχύος
- να αλλάξεις και/ή να επηρεάζεις νοοτροπίες και συμπεριφορές

Έτσι, για παράδειγμα, μπορείτε να αναλάβετε τέτοιου είδους δράσεις όταν θέλετε:

- να μιλήσετε για άτομα ή με άτομα που δεν εισακούονται, να τους βοηθήσετε να εκφράσουν τις απόψεις τους και να λάβουν τις δικές τους αποφάσεις
- να εξασφαλίσετε ότι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (π.χ. οι Ρομά) έχουν τις ίδιες ευκαιρίες στη ζωή τους με τη βασική ομάδα του πληθυσμού (π.χ. αυτοί που δεν είναι Ρομά)
- να μιλήσετε για τον κοινωνικό αποκλεισμό και τις διακρίσεις εις βάρος πολλών (π.χ. των Ρομά) που οδηγεί σε παραβίαση και απώλεια δικαιωμάτων

1.2 Κάποιες βασικές αρχές για τις δράσεις με σκοπό την ένταξη των Ρομά

Παρόλο που η κοινωνικο-οικονομική κατάσταση των κοινοτήτων των Ρομά σε κάθε κράτος μέλος διαφοροποιείται, υπάρχουν κάποιες κοινές βασικές αρχές που μπορούν να εφαρμοστούν σαν κοινά σημεία αναφοράς τα οποία μπορεί να αποδειχθούν χρήσιμα κατά την οργάνωση δράσεων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων.

Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται οι 10 Κοινές Βασικές Αρχές για την Ένταξη των Ρομά⁵ που απαριθμούνται από το Συμβούλιο της Ε.Ε.:

1. Εποικοδομητικές, πραγματιστικές πολιτικές κατά των διακρίσεων
2. Σαφείς αλλά όχι αποκλειστικοί στόχοι
3. Διαπολιτισμική προσέγγιση
4. Στόχος το κυρίαρχο ρεύμα
5. Ενημέρωση σχετικά με τις διαφορές μεταξύ των δύο φύλων
6. Μεταφορά των πολιτικών που βασίζονται σε συγκεκριμένα στοιχεία
7. Χρήση των κοινοτικών μέσων
8. Συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών

⁵ http://www.coe.int/t/dg4/youth/Source/Resources/Documents/2011_10_Common_Basic_Principles_Roma_Inclusion.pdf

9. Συμμετοχή της κοινωνίας
των πολιτών

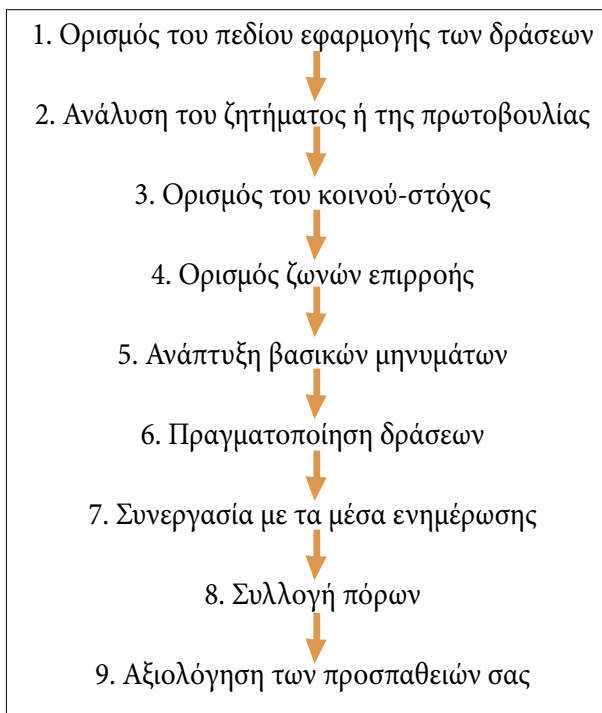
10. Ενεργή συμμετοχή των
Ρομά

Μέρος 2

Η διαδικασία οργάνωσης
δράσεων στο πλαίσιο
προάσπισης δικαιωμάτων

Μέρος 2 - Η διαδικασία οργάνωσης δράσεων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων

Η οργάνωση δράσεων είναι μια δυναμική διαδικασία που περιλαμβάνει διάφορα στάδια. Τα στάδια της οργάνωσης δράσεων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων πρέπει να θεωρούνται ευέλικτα, επειδή μπορεί να εξελίσσονται ταυτόχρονα ή προοδευτικά ή η διαδικασία μπορεί να διακοπεί ή να αντιστραφεί. Θα σας παρουσιάσουμε τα διάφορα στάδια που είναι απαραίτητα για να σχεδιάσετε τις δικές σας στρατηγικές. Τα στάδια αυτά είναι τα εξής:

Εικόνα 1: Η διαδικασία οργάνωσης δράσεων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων

1 - Ορισμός του πεδίου εφαρμογής των δράσεων

► **Ποιο είναι το επίπεδο των δράσεων στο πλαίσιο της προάσπισης δικαιωμάτων: τοπικό, εθνικό και/ή ευρωπαϊκό;**

Το πρώτο στάδιο κατά την οργάνωση των δράσεων στο πλαίσιο της προάσπισης δικαιωμάτων είναι ο ορισμός του επιπέδου στο οποίο θέλετε να πραγματοποιήσετε τις δραστηριότητές σας. Μπορείτε να δράσετε σε τοπικό, εθνικό και/ή ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρακάτω ακολουθούν μερικά στοιχεία που θα πρέπει να λαμβάνετε υπόψη όταν αποφασίζετε το πεδίο εφαρμογής των δράσεών σας.

Γιατί σε τοπικό επίπεδο;

- Η πρακτική εφαρμογή των αποτελεσμάτων των δράσεών σας λαμβάνει χώρα σε τοπικό επίπεδο.
- Οι τοπικές αρχές είναι οι υπηρεσίες με τις λιγότερες γνώσεις όσον αφορά τις ευρωπαϊκές πολιτικές.
- Το τοπικό επίπεδο είναι ο τελευταίος κρίκος της διοικητικής αλυσίδας στο πλαίσιο της εφαρμογής προγραμμάτων και της χρήσης των κεφαλαίων που έχουν παραχωρηθεί.

Γιατί σε εθνικό επίπεδο;

- Οι περισσότερες δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης σχετικά με ζητήματα που αφορούν τους Ρομά πρέπει να οργανώνονται σε αυτό το επίπεδο.
- Η διανομή διαρθρωτικών κεφαλαίων και η στήριξη πολιτικών που προωθούνε εξαρτώνται από εθνικές αρχές.

- Οι αποφάσεις, οι πολιτικές και οι κανονισμοί που υιοθετούνται σε εθνικό επίπεδο μεταφέρονται και σε τοπικό επίπεδο.

Γιατί σε ευρωπαϊκό επίπεδο;

- Τα ζητήματα που θέλουμε να προωθήσουμε συνδέονται με όλα τα επίπεδα. Τα ζητήματα που αφορούν τους Ρομά δεν αποτελούν μεμονωμένα τοπικά ή εθνικά ζητήματα. Πρόκειται για ένα ζήτημα για το οποίο έχει τεθεί νομοθετικό πλαίσιο σε ευρωπαϊκό επίπεδο και το οποίο περιλαμβάνεται στην ευρωπαϊκή ατζέντα. Αδράξτε τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται.
- Οι ευρωπαϊκές αποφάσεις μεταφέρονται σε εθνικό επίπεδο. Η Ε.Ε. ζητά από τα κράτη μέλη να ακολουθούν τις ευρωπαϊκές πολιτικές και την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

2 - Ανάλυση του ζητήματος ή της πρωτοβουλίας

- ▶ **Ποια είναι η πραγματική αιτία του προβλήματος;**
- ▶ **Γιατί είναι απαραίτητο να αλλάξουν τα πράγματα;**

Είναι σημαντικό να αναλύσετε ένα ζήτημα πολιτικής που πρέπει να λυθεί. Θα πρέπει να αναλύσετε το ζήτημα ή την πρωτοβουλία που θα θέλατε να προωθήσετε. Όσο πιο πολλά γνωρίζετε για το ζήτημα αυτό, τόσο πιο πειστικοί θα μπορείτε να είστε. Το εν λόγω βήμα περιλαμβάνει την εξέταση του ζητήματος που θέλετε να επιλύσετε. Για παράδειγμα, εξετάζοντας το ζήτημα κατά την τρέχουσα περίοδο θα σας βοηθήσει να κατανοήσετε πώς πρέπει να αλλάξει αυτή η κατάσταση. Όταν ολοκληρώσετε αυτή την ανάλυση, θα είστε σε θέση να αναγνωρίσετε τι και ποιος πρέπει να αλλάξει και γιατί αυτή η αλλαγή είναι απαραίτητη.

Τι μπορείτε να κάνετε σε τοπικό επίπεδο:

- Προωθήστε την ιδέα της ένταξης των Ρομά μέσω των τεχνών στην ομάδα-στόχο και σε διάφορους ενδιαφερόμενους και υπεύθυνους λήψης αποφάσεων.
- Προσπαθήστε να πείσετε τις τοπικές αρχές να οργανώσουν εκπαιδευτικά και πολιτιστικά προγράμματα και δραστηριότητες που θα περιλαμβάνουν έργα τέχνης των Ρομά.
- Προσπαθήστε να πείσετε να συμπεριληφθούν τα σπορ ως εργαλείο στο πλαίσιο της ένταξης των Ρομά στην περιοχή στο πλαίσιο της μεταφοράς των Εθνικών Στρατηγικών Ένταξης των Ρομά.

- Προσπαθήστε να πείσετε τις τοπικές αρχές να μεταφέρουν αποτελεσματικά τις Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά σε τοπικό επίπεδο και να εφαρμόσουν τη Σύσταση του Συμβουλίου.

Τι μπορείτε να κάνετε σε εθνικό επίπεδο:

- Προσπαθήστε να πείσετε τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων να συμπεριλάβουν την ένταξη των παιδιών Ρομά μέσω των τεχνών στις προτεραιότητές τους στο πλαίσιο των Εθνικών Στρατηγικών Ένταξης των Ρομά.
- Δημιουργήστε σε εθνικό επίπεδο έναν συνασπισμό ΜΚΟ που ασχολούνται με Ρομά για να επιτύχετε καλύτερα αποτελέσματα στο πλαίσιο των δράσεών σας.
- Ασκήστε πίεση έτσι ώστε η κουλτούρα των Ρομά να γίνει μέρος του εθνικού εκπαιδευτικού προγράμματος.
- Προσπαθήστε να πείσετε τις εθνικές αρχές να μεταφέρουν αποτελεσματικά τις Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά σε εθνικό επίπεδο και να εφαρμόσουν τη Σύσταση του Συμβουλίου.

Τι μπορείτε να κάνετε σε ευρωπαϊκό επίπεδο:

- Ασκήστε πίεση ώστε να αναγνωριστεί το Ολοκαύτωμα των Ρομά και των Σίντι σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Ασκήστε πίεση ώστε η Πλατφόρμα να γίνει αποδεκτή ως βασικός εταίρος στην προώθηση της πολιτιστικής εκπαίδευσης ως εργαλείο για την ένταξη και την ισότιμη μεταχείριση των Ρομά.
- Προωθήστε την ιδέα της πολιτιστικής εκπαίδευσης για ενεργή συμμετοχή των πολιτών συνδέοντάς την με το Ευρωπαϊκό Έτος για την Ενεργή Συμμετοχή των Πολιτών 2013.

3 - Ορισμός του κοινού-στόχου

- ▶ Σε ποιον θέλετε να απευθυνθείτε/ποιον θέλετε να επηρεάσετε;
- ▶ Ποια είναι τα άτομα που είναι υπεύθυνα για τη λήψη αποφάσεων (π.χ. Ε.Ε., κυβερνήσεις, τοπικές αρχές);
- ▶ Ποιος μπορεί να επηρεάσει τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων (π.χ. τα μέσα ενημέρωσης, σύμβουλοι);

Αφού αναλύσετε το ζήτημα και τους στόχους, πρέπει να επιλέξετε τα άτομα ή την ομάδα στην οποία θέλετε να απευθύνετε το μήνυμά σας. Το μήνυμα της εκστρατείας σας μπορεί να απευθύνεται σε διαφορετικό κοινό: τον γενικό πληθυσμό, ΜΚΟ, πολιτικούς, κυβερνήσεις ή άλλους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων. Για να οργανώνετε αποτελεσματικές δράσεις, είναι σημαντικό να αποφασίσετε ποιοι είναι οι άνθρωποι και οι ομάδες με τη μεγαλύτερη επιρροή όσον αφορά τις δραστηριότητές σας.

Πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ του **βασικού** και του **δευτερεύοντος** κοινού.

- **Το βασικό κοινό** αποτελείται από τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων οι οποίοι έχουν τη δύναμη να επηρεάζουν άμεσα το αποτέλεσμα των στόχων σας.

- **Το δευτερεύον κοινό** αποτελείται από άτομα και ομάδες που μπορούν να επηρεάσουν τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων (βασικό κοινό). Μπορεί να είναι σύμμαχοι (άτομα που υποστηρίζουν τους στόχους της δράσης σας), ουδέτεροι (άτομα που ούτε υποστηρίζουν αλλά ούτε και αντιτίθενται στους στόχους της δράσης σας) και αντίπαλοι (άτομα που δεν υποστηρίζουν τους στόχους της δράσης σας).

Ο Πίνακας 1 περιλαμβάνει παραδείγματα βασικού αλλά και δευτερεύοντος κοινού.

Βασικό κοινό	Υπουργός Παιδείας, Πρωθυπουργός, Βουλευτές, Ευρωβουλευτές, Ευρωπαϊκοί Επίτροποι, Προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων ή Μονάδων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Δήμαρχοι.
Δευτερεύον κοινό	Σημαντικά στελέχη γραφείων Βουλευτών και Ευρωβουλευτών, σύμβουλοι του Υπουργού Παιδείας και του Πρωθυπουργού, μεγάλες ΜΚΟ, υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα, ενώσεις δασκάλων, εφημερίδες και ραδιοφωνικά προγράμματα.

Πίνακας 1: Παραδείγματα βασικού και δευτερεύοντος κοινού

Συμβουλή: Προσπαθήστε να βρείτε τα χαρακτηριστικά του κοινού που απευθύνεστε. Για παράδειγμα, μάθετε για τις γνώσεις και τις απόψεις/νοοτροπία τους σχετικά με την ένταξη των Ρομά ή άλλα παρόμοια ζητήματα, καθώς και για τα ενδιαφέροντά τους. Αυτό μπορείτε να το κάνετε εύκολα διαβάζοντας τις απόψεις τους σε συνεντεύξεις, ομιλίες, κλπ. Η έρευνα για το κοινό-στόχος θα σας βοηθήσει να ανακαλύψετε αν θα υποστηρίξουν τις δράσεις σας (Βλ. Πίνακα 2).

Είδος κοινού	Γνώσεις	Απόψεις/ Νοοτροπία	Ενδιαφέροντα
<i>Μάθετε για το κοινό που απευθύνεστε</i>	<i>Τι γνωρίζει το κοινό για τα ζητήματα των Ρομά;</i>	<i>Ποιες είναι οι απόψεις και η νοοτροπία του κοινού όσον αφορά τα ζητήματα των Ρομά;</i>	<i>Τι είδους ενδιαφέροντα διαθέτει το κοινό (τα οποία είναι σχετικά με τα ζητήματα των Ρομά);</i>

Πίνακας 2: Κοινό-στόχος

Παρακάτω ακολουθούν μερικά παραδείγματα σχετικά με το πώς να αναγνωρίσετε ένα σχετικό όργανο, θεσμό ή άτομο στο οποίο μπορείτε να απευθυνθείτε αναφορικά με τη δράση σας.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Επίτροποι, διευθυντές Γενικών Διευθύνσεων και Μονάδων):

- ΓΔ Δικαιοσύνης: αν η δράση σας εστιάζεται κυρίως στην εξάλειψη των διακρίσεων κατά των Ρομά και στην κοινωνική ένταξη των Ρομά
- ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης: αν η δράση σας εστιάζεται κυρίως στην κοινωνική ένταξη των Ρομά
- ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμού: αν η δράση σας εστιάζεται κυρίως στη βελτίωση της εκπαίδευσης των Ρομά και/ή στην προώθηση/ευαισθητοποίηση για τον πολιτισμό των Ρομά
- ΓΔ Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων: αν η δράση σας εστιάζεται κυρίως στη βελτίωση της υγείας των Ρομά
- ΓΔ Διεύρυνσης: αν η δράση σας εστιάζεται κυρίως στην κοινωνική ένταξη των Ρομά στις χώρες που πρόκειται να γίνουν μέλη της Ε.Ε.

- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Ευρωβουλευτές που εμπλέκονται σε ζητήματα των Ρομά ή σε κάποιο άλλο σχετικό ζήτημα

- Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

- Επιτροπή των Περιφερειών

- Ευρωπαϊκά μέσα ενημέρωσης
- Αντιπροσωπείες των κρατών μελών της Ε.Ε.

Σε εθνικό επίπεδο

- Εθνικό σημείο επαφής για τους Ρομά
- Υπουργεία
- Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων
- Εθνικά μέσα ενημέρωσης
- Συνδικαλιστικές οργανώσεις
- Αστυνομία

Σε τοπικό επίπεδο

- Περιφερειάρχες και δήμαρχοι
- Τοπικά μέσα ενημέρωσης
- Διευθυντές σχολείων
- Σύλλογοι δασκάλων και γονέων
- Κοινωνικοί λειτουργοί
- Ψυχολόγοι σε σχολεία

4 - Ορισμός ζωνών επιρροής

Υπάρχουν πολλοί τομείς που ίσως θέλετε να ασκήσετε επιρροή με τις δράσεις σας. Οι τομείς αυτοί είναι οι εξής: νομικός, πολιτικός, εκτελεστικός ή διοικητικός. Μπορείτε να εστιάσετε σε έναν ή περισσότερους τομείς. Ίσως θέλετε να εστιάσετε και στους παρακάτω τομείς:

- Εθνικό και τοπικό επίπεδο: πολιτικός, εκτελεστικός και διοικητικός
- Ευρωπαϊκό επίπεδο: πολιτικός

Αν αποφασίσετε να εστιάσετε στις πολιτικές, κάποιες από αυτές μπορεί ήδη να έχουν υιοθετηθεί. Για παράδειγμα:

Εθνικό επίπεδο:

- Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά
- Εθνικά σχολικά προγράμματα

Επίπεδο Ε.Ε.:

- Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τις Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά
- Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά
- Στρατηγική «Ευρώπη 2020»
- Ανακοινώσεις της Ε.Ε. σχετικά με την παιδεία και τον διαπολιτισμικό διάλογο
- Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Επένδυση στα παιδιά: σπάζοντας τον κύκλο της ανισότητας»

Επίσης, μπορείτε να ασχοληθείτε με τρέχουσες ή μελλοντικές πρωτοβουλίες και πολιτικές που σχετίζονται με τους Ρομά όπου μπορείτε να ασκήσετε πίεση.

Για παράδειγμα:

Εθνικό επίπεδο:

- Μεταφορά των Εθνικών Στρατηγικών Ένταξης των Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο
- Μεταφορά της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με αποτελεσματικά μέτρα ένταξης των Ρομά
- Εκδηλώσεις σχετικά με τους Ρομά σε εθνικό επίπεδο

Ευρωπαϊκό επίπεδο:

- Συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αποτελεσματική εφαρμογή των Εθνικών Στρατηγικών Ένταξης των Ρομά (με βάση τις αναφορές προόδου που συντάσσονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε χρόνο)
- Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με αποτελεσματικά μέτρα ένταξης των Ρομά
- Επεξηγηματική γνώμη που συντάχθηκε από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
- Επεξηγηματική γνώμη που συντάχθηκε από το Συμβούλιο των Περιφερειών
- Αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
- Εκδήλωση της Ευρωπαϊκής Πλατφόρμας για τους Ρομά
- Μεγάλες εκδηλώσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο

5 - Ανάπτυξη βασικών μηνυμάτων

- ▶ Ανάπτυξη μηνυμάτων σε κατάλληλη μορφή
- ▶ Καθορίστε το κοινό σας και προσαρμόστε κατάλληλα το μήνυμά σας

Αφού καθορίσετε το κοινό-στόχος σας, πρέπει να αναπτύξετε συγκεκριμένα μηνύματα για αυτό. Ίσως είναι απαραίτητο να αναπτύξετε διαφορετικά μηνύματα για διαφορετικό κοινό. Αν είναι δυνατόν, τα μηνύματά σας πρέπει να είναι:

- σαφή, πειστικά και σύντομα
- απλά και άμεσα
- να συνοδεύονται από πηγές και σημαντικά στοιχεία (π.χ. στατιστικά στοιχεία ή γεγονότα), αν είναι δυνατόν

Πώς να συντάξετε το βασικό σας μήνυμα;

Για να συντάξετε τα μηνύματά σας, σας προτείνουμε να χρησιμοποιείτε πειστικές δηλώσεις χρησιμοποιώντας **το σχήμα «Τι/Γιατί/Πώς»:**

*** Τι;**

Το «τι» αναφέρεται σε αυτό που θέλετε να επιτύχετε και η περιγραφή του προβλήματος που πρέπει να επιλυθεί με τη δράση σας. Εδώ μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στοιχεία που συλλέξατε μετά από έρευνα, αν αυτό είναι δυνατόν, με σκοπό να περιγράψετε και να στηρίξετε την άποψή σας.

*** Γιατί;**

Το «γιατί» αναφέρεται στον λόγο και τη σημασία να επιλυθεί ένα συγκεκριμένο ζήτημα. Εδώ μπορείτε να αναφέρετε το θετικό αποτέλεσμα της προτεινόμενης δράσης και/ή τις συνέπειες της μη λήψης μέτρων.

*** Πώς;**

Το «πώς» αναφέρεται στις προτάσεις και τις συστάσεις σχετικά με το πώς ένα ζήτημα πρέπει να βελτιωθεί ή να αλλάξει. Εδώ μπορείτε να συμπεριλάβετε κάποιες δράσεις που θέλετε να αναλάβει το κοινό σας.

Πίνακας 3: Το σχήμα «Γιατί/Τι/Πώς»

Παράδειγμα: Εξάλειψη των διακρίσεων κατά των παιδιών και των κοινοτήτων Ρομά στην εκπαίδευση

Τι;

Οι διακρίσεις κατά των παιδιών και των νεαρών Ρομά παίρνουν διάφορες μορφές· περιλαμβάνουν ρατσιστικό εκφοβισμό, πρακτικές αποκλεισμού και βίας εκ μέρους των δασκάλων, του προσωπικού του σχολείου ή των συμμαθητών. Διακρίσεις κατά των παιδιών Ρομά γίνονται όταν τοποθετούνται χωρίς λόγο και χωρίς να τηρούνται οι αναλογίες σε «ειδικά σχολεία» για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και διανοητικά προβλήματα, απλώς επειδή είναι Ρομά. Η έκθεση για το 2014 του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους Ρομά στην εκπαίδευση⁶ δείχνει ότι στην Τσεχία, στην Ουγγαρία, στη Σλοβακία και στην Ελλάδα, το 33% με 58% των παιδιών Ρομά που πηγαίνουν στο σχολείο βρίσκονταν σε τάξη όπου όλα ή πολλά από τα παιδιά ήταν Ρομά.

Γιατί;

Η εξάλειψη των σχολικών διακρίσεων κατά των παιδιών και των νεαρών Ρομά θα ωφελήσει όχι μόνο τους Ρομά αλλά και τις εθνικές οικονομίες και κοινωνίες γενικότερα.

Πώς;

- Ενημερώστε τις αρχές για την πρόληψη και την εξάλειψη των διακρίσεων στην εκπαίδευση, ειδικά κατά μειονοτήτων.
- Προωθήστε την έννοια της πολυπολιτισμικότητας σε όλους τους επαγγελματίες, τους κοινωνικούς λειτουργούς και τους ψυχολόγους στα σχολεία, με σκοπό τη δημιουργία ενός σχολικού περιβάλλοντος που σέβεται και αποδέχεται τη διαφορετικότητα των μαθητών.

Πίνακας 4: Παράδειγμα σύνταξης ενός μηνύματος στο πλαίσιο δράσεων

⁶ <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/education-situation-roma-11-eu-member-states>

6 - Ανάπτυξη του σχεδίου δράσεων στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων και πραγματοποίηση δράσεων

Αφού συντάξετε το μήνυμα της δράσης σας, πρέπει τώρα να το μεταφέρεται στο κοινό-στόχο. Ίσως θα πρέπει να μεταφέρετε το μήνυμά σας με διαφορετικούς τρόπους και να χρησιμοποιήσετε διαφορετικά εργαλεία επικοινωνίας για κάθε κοινό που επιλέγετε. Επιλέξτε μια στρατηγική επικοινωνίας σχετικά με το πώς θέλετε να μεταφέρετε το μήνυμά σας. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι επικοινωνίας για να το επιτύχετε, για παράδειγμα:

- επιστολές
- e-mail
- τηλεφωνική επικοινωνία
- συναντήσεις
- εκδηλώσεις και εκστρατείες

Πολλές από τις παραπάνω μεθόδους επικοινωνίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε συνδυασμό.

a) Επιστολές, e-mail και τηλεφωνική επικοινωνία

Η άμεση επικοινωνία με υπεύθυνους λήψης αποφάσεων αποτελεί ένα ισχυρό και οικονομικό εργαλείο για τη δράση σας. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί με επιστολές, email και τηλεφωνικές κλήσεις. Αν αποφασίσετε να γράψετε μια επιστολή, πρέπει να γνωρίζετε ότι αυτό μπορεί να πάρει περισσότερο χρόνο να φτάσει στο κοινό-στόχος από ένα email ή μια τηλεφωνική κλήση. Τα email και οι τηλεφωνικές κλήσεις είναι ταχύτερες επιλογές.

Όποια μέθοδο και αν χρησιμοποιήσετε, πρέπει να γνωρίζετε ότι οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων έχουν βαρύ πρόγραμμα και δεν διαθέτουν πολύ χρόνο. Για αυτόν τον λόγο, θα πρέπει να είστε σαφείς, σύντομοι και συγκεκριμένοι όταν επικοινωνείτε μαζί τους.

β) Συναντήσεις

Οι προσωπικές συναντήσεις με υπεύθυνους λήψης αποφάσεων αποτελούν συχνά τον πιο αποτελεσματικό τρόπο να μεταφέρετε το μήνυμά σας και να τραβήξετε την προσοχή του κοινού-στόχου. Μπορείτε επίσης να συμμετέχετε σε συνελεύσεις και εκδηλώσεις που κρίνετε ότι μπορείτε να δείτε σημαντικά άτομα που μπορούν να γίνουν σύμμαχοί σας. Μπορείτε να πάρετε μαζί σας στις συνελεύσεις και να αφήσετε στο κοινό-στόχο έντυπο υλικό για να ενισχύσετε τα επιχειρήματά σας (π.χ. επιστολές, δηλώσεις).

γ) Εκδηλώσεις και εκστρατείες

Δημόσιες εκδηλώσεις, όπως τα συνέδρια, οι συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης και τα σεμινάρια, μπορούν να φανούν χρήσιμα για την προώθηση των μηνυμάτων σας. Ωστόσο, για να είστε αποτελεσματικοί, πρέπει να οργανώνετε καλά τις εν λόγω εκδηλώσεις.

Οι εκστρατείες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ασκήσετε επιρροή στις πολιτικές που υιοθετούνται, να ενημερώσετε σχετικά με κάποιο ζήτημα και να αυξήσετε την υποστήριξη από το κοινό. Οι εκστρατείες πρέπει να έχουν ένα απλό και ισχυρό μήνυμα. Παραδείγματα δράσεων στο πλαίσιο εκστρατειών είναι

οι δημόσιες εκδηλώσεις, όπως οι διαδηλώσεις, εκθέσεις, συλλογή υπογραφών, πόστερ και φυλλάδια.

Συμβουλές:

- Να θυμάστε ότι εθνικές και παγκόσμιες μέρες, εορτασμοί και άλλες ημέρες μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν ευκαιρίες για την οργάνωση εκδηλώσεων ή εκστρατειών: η Διεθνής Ημέρα Μνήμης Θυμάτων του Ολοκαυτώματος (27 Ιανουαρίου), η Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων (21 Μαρτίου), η Ημέρα του Έθνους των Ρομά (8 Απριλίου), η Παγκόσμια Ημέρα Μνήμης του Ολοκαυτώματος των Ρομά (2 Αυγούστου), η Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Φτώχειας (17 Οκτωβρίου) και η Παγκόσμια Ημέρα Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (10 Δεκεμβρίου).

- Δημιουργήστε συμμαχίες και δίκτυα με άτομα και οργανώσεις που ενδιαφέρονται για τα ζητήματα των Ρομά ή την εξάλειψη των διακρίσεων. Ελέγξτε αν υπάρχουν διάφορες ομάδες στην περιοχή σας που μπορούν να συνεργαστούν μαζί σας και να σας βοηθήσουν στη διάδοση των μηνυμάτων σας (π.χ. άλλες ΜΚΟ). Η συνεργασία με άλλους κάνει τη φωνή σας πιο ισχυρή.

7 - Συνεργασία με τα μέσα ενημέρωσης

Τα μέσα ενημέρωσης είναι ένας οικονομικός, ισχυρός τρόπος διάδοσης μηνυμάτων στο κοινό σας. Παρέχουν ευκαιρίες ενημέρωσης σχετικά με ζητήματα που αφορούν τους Ρομά. Η εύρεση υποστηρικτικών μέσων ενημέρωσης μπορεί να σας βοηθήσει να διαδώσετε τα μηνύματά σας στον γενικό πληθυσμό, να ενημερώσετε σχετικά με ζητήματα των Ρομά, να προωθήσετε τον πολιτισμό των Ρομά, να εξαλείψετε στερεότυπα και προκαταλήψεις. Η εύρεση των σωστών μέσων ενημέρωσης, ανάλογα με τα ζητήματα με τα οποία ασχολούνται, μπορεί στρατηγικά να σας βοηθήσει να διαδώσετε το μήνυμά σας και να προωθήσετε το πρόγραμμά σας. Τα μέσα ενημέρωσης μπορούν να γίνουν ένας χρήσιμος σύμμαχος, καθώς παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της νοοτροπίας και της συμπεριφοράς των ανθρώπων.

Η συνεργασία με τα μέσα ενημέρωσης περιλαμβάνει τη χρήση ηλεκτρονικών και έντυπων μέσων. Δείτε τον παρακάτω πίνακα που περιλαμβάνει μερικά παραδείγματα.

Μέσα ενημέρωσης	Media personnel
Ραδιόφωνο Τηλεόραση Ταινία και βίντεο Εφημερίδες Διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης (ιστολόγια, Facebook ή Twitter)	Δημοσιογράφοι, ρεπόρτερ και ανταποκριτές Αρθρογράφοι Σεναριογράφοι και συντάκτες Σχολιαστές, συγγραφείς και δημιουργοί περιεχομένου Δημιουργοί περιεχομένου

Πίνακας 5: Παραδείγματα μέσων και προσωπικού που εργάζεται σε αυτά

Μπορείτε επίσης να συνεργαστείτε με τα μέσα γράφοντας δελτία τύπου όπου μπορείτε να παρέχετε πληροφορίες για σημαντικές καταστάσεις ή γεγονότα.

Μέθοδοι διάδοσης του μηνύματός σας στα μέσα ενημέρωσης

α) Μιλώντας με δημοσιογράφους

Οι εκπρόσωποι των Ρομά θα πρέπει να είναι προσεχτικοί σε ποιους δίνουν συνεντεύξεις και θα πρέπει να σκεφτούν μέχρι ποιο βαθμό αυτοί οι δημοσιογράφοι είναι έμπιστοι. Θα πρέπει να γνωρίζετε τον δημοσιογράφο και να ερευνηθείτε ποια είναι τα ενδιαφέροντα του/της. Αυτό γιατί πολλοί δημοσιογράφοι που δεν είναι Ρομά έχουν γενικά την τάση να περιγράφουν τα ζητήματα που αφορούν τους Ρομά στα μέσα όπως τα αντιλαμβάνονται, σύμφωνα με τις προσωπικές τους απόψεις και χωρίς να τα επαληθεύουν. Συνήθως περιγράφουν την κατάσταση των Ρομά με μη αντικειμενικό τρόπο και χωρίς αρκετές πληροφορίες, θεωρώντας δεδομένα κάποια μη αληθή στοιχεία για τους Ρομά, χωρίς να είναι σίγουροι ότι οι πληροφορίες που συμπεριλαμβάνονται στα άρθρα τους στηρίζονται σε πραγματικά γεγονότα. Ωστόσο, όλοι οι Ρομά που δίνουν συνεντεύξεις θα πρέπει πάντα να προσπαθούν να αναπτύξουν και να διατηρήσουν μια καλή σχέση με τον δημοσιογράφο, καθώς οι καλές σχέσεις οδηγούν σε καλές συνεργασίες. Προετοιμαστείτε για τη συνέντευξη, να είστε σύντομοι, να έχετε αυτοπεποίθηση και ενθουσιασμό.

β) Δελτία τύπου

Τα δελτία τύπου είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος να πληροφορήσετε τα μέσα ενημέρωσης σχετικά με κάποια εκδήλωση, ένα πρόγραμμα ή μια κατάσταση. Τα δελτία τύπου είναι μια ευρέως διαδεδομένη μέθοδος παροχής νέων στους

δημοσιογράφους για τα οποία μπορούν να συντάσσουν σχετικά άρθρα. Όταν συντάσσετε ένα δελτίο τύπου, σιγουρευτείτε ότι οι πιο σημαντικές πληροφορίες βρίσκονται στην αρχή και οι γενικές πληροφορίες στο τέλος - «ποιος, τι, γιατί, πού και πότε». Προσθέστε τα στοιχεία επικοινωνίας στο τέλος.

γ) Μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι ένα ισχυρό εργαλείο για παροχή πληροφοριών μέσω του διαδικτύου. Για αποτελεσματική χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, είναι σημαντικό να χρησιμοποιείτε τις κατάλληλες πλατφόρμες.

Τα ιστολόγια είναι βασικές πλατφόρμες για να μοιράζεστε μηνύματα μέσω του διαδικτύου. Μπορούν να εξυπηρετούν πολλούς σκοπούς και κάποια ιστολόγια εστιάζουν σε τοπικές ή εθνικές πολιτικές, ενώ άλλα έχουν πιο ευρωπαϊκή προσέγγιση. Τα ιστολόγια προσφέρουν την ευκαιρία στους χρήστες να κάνουν συζητήσεις και διαλόγους σχετικά με ζητήματα που αφορούν τους Ρομά μέσω διαδικτύου.

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook (www.facebook.com) και το Twitter (www.twitter.com) είναι ένας εξαιρετικός τρόπος διάδοσης πληροφοριών και μηνυμάτων μέσω διαδικτύου στο κοινό-στόχος. Και τα δύο μέσα σας δίνουν την ευκαιρία να βρείτε υποστηρικτές και υπερασπιστές.

8 - Συλλογή πόρων

► Αναζητήστε πόρους για να χρηματοδοτήσετε τις δράσεις σας

Παρόλο που πολλές δράσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν με λίγα χρήματα ή και χωρίς χρήματα, άλλες δραστηριότητες χρειάζονται χρηματοδότηση. Μπορεί να χρειαστείτε χρήματα για να πληρώσετε τον μισθό των ατόμων που πραγματοποιούν δράσεις, για να καλύψετε τα έξοδα του γραφείου ή για άλλες δραστηριότητες, όπως για παράδειγμα την προετοιμασία εγγράφων, την πραγματοποίηση τηλεφωνικών κλήσεων και τη συμμετοχή σε συνελεύσεις.

Η εύρεση πόρων εξαρτάται από το επίπεδο στο οποίο δουλεύετε (π.χ. τοπικό, εθνικό ή ευρωπαϊκό). Σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, πηγές χρηματοδότησης αποτελούν τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές, ο ιδιωτικός τομέας, εθνικές και παγκόσμιες μη κυβερνητικές και διακυβερνητικές οργανώσεις. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέχει «*επιδοτήσεις λειτουργίας*» που προσφέρουν οικονομική υποστήριξη για τις βασικές δραστηριότητες μιας οργάνωσης ή για την πραγματοποίηση άλλων δράσεων. Ακόμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων προγραμμάτων μέσω «*προσκλήσεων υποβολής προτάσεων*» ή «*επιχορηγήσεων δράσεων*». Δείτε το έντυπο που έχουμε συντάξει με τίτλο «*Guidelines on how to apply for European Commission Funds*» (Κατευθυντήριες οδηγίες για υποβολή αιτήσεων για χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή)⁷ για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

⁷ http://www.erionet.eu/doc-guidelines-ec-funds_2012

Ιδανικά, θα πρέπει να προσπαθείτε να βρείτε πόρους από διάφορες πηγές, καθώς έτσι θα έχετε μεγαλύτερη ελευθερία και ευελιξία στο πλαίσιο των δράσεών σας. Τέλος, ψάξτε ποιες οργανώσεις, όργανα και/ή θεσμοί που προσφέρουν χρηματοδότηση ενδιαφέρονται για την ένταξη των Ρομά και για την εξάλειψη των διακρίσεων.

Κάποιες μέθοδοι για συλλογή πόρων είναι οι εξής:

- Οργανώστε εκδηλώσεις με φιλανθρωπικό χαρακτήρα: συναυλίες, γεύματα κλπ.
- Υποβάλετε αιτήσεις για επιχορηγήσεις από ιδρύματα και διεθνείς χορηγούς
- Υποβάλετε αιτήσεις για εθνικές ή τοπικές επιχορηγήσεις και προγράμματα
- Ζητήστε δωρεές σε είδη (εξοπλισμό, είδη γραφείου, κλπ)

9 - Αξιολόγηση των προσπαθειών σας

Η τελική αξιολόγηση των δράσεών σας μπορεί να σας βοηθήσει να βελτιώσετε τις μελλοντικές σας εκστρατείες. Είναι σημαντικό να αξιολογήσετε την εκστρατεία σας και τα αποτελέσματά της για να δείτε τι λειτουργεί σωστά και τι όχι, να βελτιώσετε τις μελλοντικές σας δράσεις, ώστε να έχουν καλύτερα αποτελέσματα. Κάντε τις εξής ερωτήσεις στον εαυτό σας:

- ▶ **Πόσο αποτελεσματικές ήταν οι προσπάθειές σας;**
- ▶ **Τι αποτελέσματα επιτύχατε;**
- ▶ **Πώς μπορείτε να βελτιώσετε τη δράση σας;**

Αξιολογώντας τις δράσεις σας, μαθαίνετε από τα λάθη σας και συνεχίζετε τις δράσεις σας δίνοντας έμφαση στα θετικά στοιχεία και αλλάζοντας ό,τι δεν λειτουργεί σωστά. Εφαρμόστε τα παρακάτω κριτήρια κατά την αξιολόγηση (Πίνακας 6).

Κριτήρια	Ερώτηση
Σχετικότητα	Το εν λόγω ζήτημα αποτελεί ακόμα πρόβλημα;
Αποδοτικότητα	Οι μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν αποτελεσματικά για τις προγραμματισμένες δράσεις;
Αποτελεσματικότητα	Οι δράσεις πραγματοποιήθηκαν όπως είχαν προγραμματιστεί;
Επίδραση	Η δράση άλλαξε/βελτίωσε τις ζωές των Ρομά;
Βιωσιμότητα	Θα συνεχιστεί η πρόοδος μετά το τέλος της δράσης/του προγράμματος;

Πίνακας 6: Κριτήρια για αξιολόγηση

Μέρος 3

Δραστηριότητες στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων

Μέρος 3 – Δραστηριότητες στο πλαίσιο προάσπισης δικαιωμάτων

Κάποιες ιδέες για την οργάνωση δράσεων...

- Οργανώστε τη δική σας συλλογή υπογραφών, τον δικό σας διαγωνισμό κλπ.
- Συντάξτε άρθρα για την ένταξη των Ρομά για τα μέσα ενημέρωσης ή δημοσιεύστε τα στο διαδίκτυο (π.χ. στον λογαριασμό σας στο Facebook ή στο Twitter, στο ιστολόγιο ή στον ιστότοπο)
- Οργανώστε μια εκδήλωση (π.χ. σεμινάριο, εργαστήριο ή συνέδριο) σχετικά με κάποιο ζήτημα που αφορά τους Ρομά με τη συμμετοχή σχετικών ατόμων από διάφορους τομείς
- Οργανώστε μια έκθεση φωτογραφίας ή τέχνης για να παρουσιάσετε διάφορες πλευρές της κουλτούρας των Ρομά
- Δημιουργήστε βίντεο για να ενημερώσετε σχετικά με ζητήματα που αφορούν τους Ρομά
- Προωθήστε την κουλτούρα των Ρομά στα σχολεία κάνοντας παρουσιάσεις στους μαθητές
- Οργανώστε συναντήσεις ή εκδηλώσεις με γονείς για να συζητήσετε ζητήματα που αφορούν τους Ρομά
- - Συντάξτε μια επιστολή προς τις τοπικές αρχές/τον

δήμαρχο ζητώντας από αυτόν/αυτήν να εφαρμόσει τις Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά (χρησιμοποιήστε το πρότυπο⁸)

- Συντάξτε μια επιστολή προς τις εθνικές αρχές ζητώντας να εφαρμόσουν τις Εθνικές Στρατηγικές Ένταξης των Ρομά (χρησιμοποιήστε το πρότυπο⁸)

- Επικοινωνήστε με το Εθνικό Σημείο Επαφής για τους Ρομά και συνεργαστείτε στενά μαζί τους (δείτε τα στοιχεία εδώ⁹)

- Οργανώστε μια συναυλία για την προώθηση της μουσικής και της κουλτούρας των Ρομά, ένα έργο για να ενημερώσετε σχετικά με τις διακρίσεις στα σχολεία ή μια συζήτηση στα μέσα ενημέρωσης σχετικά με τα στερεότυπα που υπάρχουν για τους Ρομά

- Οργανώστε μια ραδιοφωνική εκπομπή που να αφορά το εν λόγω ζήτημα

- Και πολλές άλλες!

⁸ http://www.erionet.eu/from-words-to-practice_template-letters

⁹ <http://www.erionet.eu/national-roma-strategies.htm>

Μέρος 4

Οι μεγαλύτερες προκλήσεις
που αντιμετωπίζουν οι
ακτιβιστές Ρομά και πιθανές

Μέρος 4 – Οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ακτιβιστές Ρομά και πιθανές λύσεις

Σε αυτό το μέρος παρουσιάζουμε τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ακτιβιστές Ρομά σύμφωνα με τις μαρτυρίες τους κατά το εκπαιδευτικό σεμινάριο που οργανώθηκε από το ERIO “*Learn how to fight for your rights*” («Μάθετε πώς να υπερασπίξετε τα δικαιώματά σας»)¹⁰.

Προκλήσεις	Πιθανές λύσεις
Για ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο: Η χρήση των γνώσεων και της εξειδίκευσης του δικτύου σας και η κινητοποίηση των τοπικών οργανώσεων που είναι μέλη για να επηρεάσετε σε μεγαλύτερο βαθμό τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο	<ul style="list-style-type: none">• Πείστε υποψήφιους εταίρους ότι οι δραστηριότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθιστούν ένα δίκτυο ισχυρότερο, και ότι το ζήτημα για το οποίο αγωνίζεστε θα αποκτήσει μεγαλύτερη προβολή• Δείξτε στις κοινότητες των Ρομά ότι τα χρήματα επενδύονται σωστά• Αν εξηγήσετε στους Ρομά πώς καταπατώνται τα δικαιώματά τους μπορεί να τους παρακινήσετε να συνεργαστούν ενεργά με ΜΚΟ σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο

¹⁰<http://www.erionet.eu/event-190614>

<p>Εντάσεις μεταξύ του εθνικού και ευρωπαϊκού επιπέδου: Η κατανόηση εκ μέρους των μελών του δικτύου ότι η ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων έχει μεγάλη σημασία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεργαστείτε με άλλες ευρωπαϊκές ομάδες, καθώς αυτές προσπαθούν να κινητοποιήσουν τις κοινότητες όσον αφορά συγκεκριμένα ζητήματα, έπειτα, τα προωθούν στις Επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και στο τέλος προσπαθούν να επηρεάσουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων
<p>Η δυσκολία να πείσετε τους Ρομά να συμμετέχουν και να υπερασπίζονται τα δικαιώματα των Ρομά</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Οργανώστε τους Ρομά στην πρώτη γραμμή • Οργανώστε δραστηριότητες για να εμπλουτίσετε τις γνώσεις και τις δεξιότητες των Ρομά αναφορικά με το πώς να προασπίζονται την ένταξη των Ρομά
<p>Πώς να διαχειριστείτε τα ζητήματα των Ρομά κατά τη διάρκεια συνεντεύξεων με δημοσιογράφους που δεν είναι Ρομά ή πώς να απαντάνε σε ενοχλητικές ερωτήσεις των δημοσιογράφων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χειραγώγηση των μέσων ενημέρωσης προς το συμφέρον των ΜΚΟ • Προσαρμογή του λόγου σύμφωνα με την εμπειρία του δημοσιογράφου και τους τομείς που εξειδικεύεται • Βελτίωση των γνώσεων του συνεντευξιαζόμενου αναφορικά με τα ζητήματα των Ρομά, με σκοπό να ενημερώσει καλύτερα το κοινό και να δώσει πιο επαρκείς απαντήσεις σε δύσκολες ερωτήσεις

Πίνακας 7: Οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ακτιβιστές Ρομά και πιθανές λύσεις

